

ПОСТАТЬ ЧЕРЧИЛЛЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЙ

***Анотація.** У дослідженні проаналізовано діяльність визначної постаті новітньої історії Британії: журналіста, письменника, політика, прем'єр-міністра Вінстона Черчилля. Показано його заходи для захисту Великобританії під час Другої світової війни. Спроєктовано, як досвід У. Черчилля варто використовувати в Україні під час російсько-української війни.*

***Ключові слова:** британський прем'єр-міністр Черчилль, українське питання, війна, окупація.*

***Abstract.** The study highlights a prominent figure in recent British history: journalist, writer, politician, Prime Minister Winston Churchill. His policies and activities for the defense of Great Britain during the Second World War are shown. Designed as the experience of U. Churchill should be used in Ukraine during the Russian-Ukrainian war.*

***Keywords:** British Prime Minister Churchill, Ukrainian question, war, occupation.*

У наш час, коли Україна зазнала повномасштабного військового нападу з боку Російської Федерації, важливим є досвід країни, яка змогла вийти переможцем, не піддавшись агресору гітлерівській Німеччині, завдяки наполегливості, зусиллям та таланту прем'єр-міністра У. Черчилля, що увійшов в історію Британії як політичний геній свого часу.

Мета дослідження: розкрити велич постаті У. Черчилля у контексті сучасних українських подій. Крім того, український народ зараз відчуває велику підтримку від світу, зокрема, з боку британців та їхнього прем'єра Бориса Джонсона.

Багато хто знає Черчилля як професійного журналіста, письменника, який отримав Нобелівську премію з літератури, але насамперед він залишається для нас професійним політиком, майстром своєї справи.

Поступки лідера Британії Чемберлена з його політикою «умиротворення» нацистів призвели до фатальних наслідків, на що Черчилль заявив: «Під загрозою опинилася не лише Чехословаччина, а свобода й демократія усіх держав. Віра в те, що безпеку можна отримати, кинувши невелику державу на розтерзання вовкам, – це фатальна ілюзія» [2]. Черчилль був одним із небагатьох політиків, які відкрито заявляли про небезпеку угод з Німеччиною.

Загроза війни наближалася до Західної Європи разом із гітлерівським вторгненням, який уже до середини 1940 р. взяв під свій контроль Францію, Бельгію, Голландію. Саме тоді СРСР уклав союз з окупантом пакт Молотова–Ріббентропа. У тій ситуації лише Британія вирішила вести війну, не погоджуючись на переговори з Німеччиною, незважаючи на те, що військова перевага була не на її боці. Вийти із оточення з мінімальними витратами допоміг досвід та безкомпромісність прем'єр-міністра Вінстона Черчилля, запропонувавши систему, яку використовували ще під час Першої світової війни, що зберегло життя двом третинам британських воїнів [1]. «Я відчуваюсь так, ніби це моя доля, – пише він, – і все моє попереднє життя було лише підготовкою до цієї години і цього випробування» [2].

Черчилль був одним із тих, хто у Ялті схвалить входження в ООН ще тоді радянської України [5]. Не лише політика Другої світової війни пов'язує Украї-

ну з Британським прем'єр-міністром Черчиллем, але і українець, який врятував йому життя. У південній Африці, під час англо-бурської війни, двадцятирічний юнак Юрій Будяк, будучи добровольцем з України, брав участь у конфлікті. Невдовзі, у листопаді 1899 року, загону Будяка вдалося захопити бронепоезд з англійськими військами, внаслідок чого майже усі були знищені, за винятком одного юнака, яким виявився Черчилль. Він мав при собі посвідчення журналіста, що його і врятувало. Будяк його пощадив, за що згодом вдячний Черчилль оплатив йому навчання в Оксфорді, проте українець вирішить взяти гроші та відправитись у мандрівку до США.

Символічно цитатами Черчилля прикрашали Майдан Незалежності в Києві під час революції Гідності. Його крилаті вислови і сьогодні доволі популярні у соціальних мережах, і як ніколи актуальні в умовах війни. В такому важкому становищі для України потрібний сильний розум з холодним розрахунком, політик, який зуміє вберегти свою батьківщину, як прем'єр-міністр Черчилль врятував Британію, не дозволивши впасти їй на коліна перед гітлерівською Німеччиною. Можливо, і нам доведеться пройти крізь «Кров, піт і сльози» [4], але нехай це буде на благо єдиної цілісної і незалежної України, щоб вже ніхто не наважився більше зазіхати на її територіальну цілісність.

Підтримавши позицію та політичну думку У. Черчилля, його онук Ніколас Соамса, російському президенту сказав: «Ми ніколи не сприймемо незаконної крадіжки території іншої держави. Для мене Росія – це абсолютно авторитарна держава, і, на жаль, ми до кінця не знаємо, як із нею поводитися...» [3].

Політика «умиротворення», яку проводили лідери європейських держав щодо обох агресорів, Гітлера й Муссоліні, призвела до протилежного – війна стала практично неминучою. Черчилль про це попереджав, тому теперішні санкції проти Росії мають бути потужними, щоб ворог відчув їхню дію.

Сучасній Українській державі потрібні сильні, рішучі та розумні політичні діячі, військові, які дадуть відсіч ворогу і сприятимуть перемозі над окупантами. Вселяють віру у перемогу українського народу слова У. Черчилля: «Ніколи не здавайтеся – ніколи, ніколи, ніколи, ніколи, ні у великому, ні в малому, ні у значному, ні в дрібному, ніколи не здавайтеся, якщо це не суперечить честі і здоровому глузду» [2].

Твори У. Черчилля має вдумливо прочитати будь-який претендент на роль ефективного демократичного політика, тим більше сьогодні, коли в Європі відчутний дух війни.

Джерела та література

1. Батенко Т. Чи буде в Україні свій Черчилль? *Українська правда*. 31 січня 2018. URL: <http://surl.li/bdrqq>
2. Батлер-Боудон Т. 50 видатних творів. Політика / пер. з англ. Р. Ключка. Київ, 2019. 480 с.
3. Гуржій О., Залсток Н. Парадокси Вінстона Черчилля. Київ: Арії, 2019. 384 с.
4. Кльосова О. Дивовижні факти про Вінстона Черчилля. *День*. 13 травня 2020. URL: <http://surl.li/bdvha>
5. Якби не українець, видатного Черчилля могло б і не бути. URL: <http://surl.li/bdtel>